

*Тарасенко Б.Л.,
здобувач вищої освіти освітнього ступеня «магістр»
спеціальності 101 «Екологія»
Науковий керівник: Сальнікова А.В., к.с.-г.н., доц.,
доцент кафедри загальної екології, радіобіології та БЖД
Національний університет біоресурсів та
природокористування України
salnikovaanna88@gmail.com*

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ОХОРОНИ ТА ЗАХИСТУ ЛІСІВ НА ПРИКЛАДІ ДП «НІЖИНРАЙРОЛІСНИЦТВО»

Ліси відносяться до найважливіших природних ресурсів, які виконують екосистемні функції, зокрема екологічні, економічні і соціальні, які передбачають збереження біорізноманіття, регулювання клімату, зберігання водних ресурсів, тощо. Однак у зв'язку зі зростаючим впливом діяльності людини, таких як незаконна вирубка, парниковий ефект, смоги, деградація земель, тощо, ліси знаходяться під загрозою, і потребують більш ефективніших методів для їхнього захисту та збереження. Проблема охорони та захисту лісів у контексті глобальної екологічної політики виходить на перший план, оскільки постає необхідність проведення екологічної оцінки для розробки та впровадження новітніх методів збереження біорізноманіття.

Відповідно до постанови Кабінету міністрів України №612 від 20 травня 2022 року необхідно проводити комплекс заходів щодо збереження лісів від різноманітних негативних впливів та факторів, які його пошкоджують, зокрема, пожежі, незаконні рубки, вплив хвороб та шкідників, тощо. Важливим є розробка стратегії та планів дій щодо впровадження методів охорони біорізноманіття та лісів на локальному та регіональному рівнях.

ДП «НІЖИНРАЙРОЛІСНИЦТВО» розташоване в Чернігівській області та має загальну площу лісів, якими керує агролісогосподарське підприємство Ніжинського району, становить 6978,1 га. Господарство має у своєму складі декілька категорій лісів, а саме: ліси природоохоронного, наукового та історико-культурного значення (5%) (заповідні урочища та частина Смарагдової мережі), рекреаційно-оздоровчі ліси, захисні ліси (20%) (лісові ділянки, які прилягають до смуг відведення залізниць, автомобільних доріг державного значення, ділянки вздовж водних об'єктів та інші ліси), захисні ліси (20%) та експлуатаційні ліси (55%). До переважаючих лісових порід господарства належать сосна звичайна, вільха, ясен, береза, дуб, які використовуються для проведення рубок різних видів та складають основу деревостою.

Проаналізувавши існуючі сучасні підходи до охорони та захисту лісів ми встановили, що необхідно провести наступні заходи на ДП «НІЖИНРАЙРОЛІСНИЦТВО» для створення умов збереження біорізноманіття господарства:

1. Впровадження новітніх систем моніторингу стану лісових насаджень для запобігання несанкціонованому та негативному впливу господарської діяльності людини, зокрема, ГІС-технологій, дронів, тощо.
2. Створення автоматизованої, комп'ютеризованої бази даних господарства, яка є також відкритою для населення з метою покращення обізнаності громадян щодо екологічного стану природних екосистем.
3. Аналіз стану лісових насаджень дистанційними методами для встановлення їх пошкодження шкідниками або хворобами, а задля боротьби із наслідками ураження рослинних асоціацій використання біологічних методів боротьби.
4. Детальне дослідження біорізноманіття господарства, як флористичне різноманіття, так і поширення та чисельність тварин.
5. Створення моделей для прогнозування змін у стані лісових екосистем для організації превентивних та корекційних природоохоронних заходів.
6. Розробка та впровадження комплексних програм дій та природоохоронних заходів щодо збереження та раціонального використання лісових масивів.
7. Залучення інвестицій на технологічну модернізацію, проведення наукових досліджень, розробку та реалізацію природоохоронних довгострокових та короткострокових програм дій.
8. Покращення співробітництва та партнерства з науковими установами та екологічними організаціями.

Отже, дослідження ДП «НІЖИНРАЙРОЛІСНИЦТВО» показало, що у господарстві досить великі обсяги деревних порід, що потребує розробки та впровадження новітніх методів охорони та захисту лісів, зокрема, використання ГІС-технологій, дронів, інноваційних розробок, сучасних методів модулювання та прогнозування.